

Dnr: ---

Energimyndigheten
Trygg naturgas

Maria Malmkvist
maria.malmkvist@energigas.se

tryggnaturgas@energimyndigheten.se

Stockholm 3 januari 2022

Remissvar gällande Energimyndighetens samråd kring uppdatering av Nationell krisplan för Sveriges naturgasförsörjning

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Energimyndighetens begäran om samråd den 9 december 2021.

Som tidigare har framförts hade det varit önskvärt med en längre tid för att hantera samrådet. Det hade även varit intressant att få en lista över vilka företag och organisationer som har erhållit samrådet, i enlighet med sedvanligt tillvägagångssätt för en remiss. Även diarienummer saknas vad vi kan se så en hänvisning till gällande ärende kan tyvärr inte göras.

Energigas Sverige anser att Energimyndighetens arbete med att utveckla den nationella krisplanen är viktigt och gasbranschen är givetvis mån om att det ska ske i samråd med branschen för att kunna hantera eventuella kriser på bästa sätt.

Det är viktigt att hanteringen av en kris sker på ett transparent och effektivt sätt med så lite påverkan på marknaden som möjligt, både i tider utan kris och inför/under en kris.

Energigas Sverige vill i detta sammanhang lyfta ett antal frågeställningar och synpunkter på det utskickade förslaget där vi lyfter frågor som vi anser behöver förtydligas eller utredas vidare.

Åtgärder vid krisnivå kris

På sid 5 står det att de icke-marknadsbaserade åtgärderna endast kan användas när enbart marknadsbaserade mekanismer inte längre kan trygga gasförsörjningen och krisnivå kris är tillkännagiven. Förfarandet för överenskommen förbrukningsminskning är då att genomföra en samverkanskonferens, där Energimyndigheten är sammankallande, och där större förbrukare, systembalansansvarig, transmissionsnätsoperatör och ledningsinnehavare deltar.

Det finns ett stort antal frågor som behöver klargöras i samband med detta förfarande:

- I tabellerna för respektive aktör, avsnitt 5.1 – 5.8 står det att vissa aktörer ska kunna "Delta i samverkanskonferens för överenskommen förbrukningsminskning". Denna text står under "Generella åtgärder", "Vid alla krisnivåer". Med andra ord, inte *endast* då krisnivå kris är utlyst (gäller 5.1 – 5.4).

- Energigas Sverige anser att även balansansvarig behöver bli kallade till samverkanskonferensen då de har en viktig roll att spela i samband med en förbrukningsminskning, oavsett om den är överenskommen eller manuell. Tabellen i avsnitt 5.6 bör därför justeras i enlighet med detta.
- Då det gäller avsnitt 5.8 Större förbrukare, så står texten om att delta i samverkanskonferensen inte under "Generella åtgärder", "Vid alla krisnivåer" utan endast under krisnivå kris. Vad är tanken med att denna tabell skiljer sig i förhållande till tabellerna i avsnitt 5.1 – 5.4? Större förbrukare bör kunna delta i samverkanskonferensen oavsett krisnivå på samma sätt som övriga viktiga aktörer. Avsnitt 5.8 bör kompletteras i enlighet med detta.
- Då det gäller samverkanskonferensen borde den, om möjligt, genomföras i god tid innan krisnivå kris, kanske redan då tidig varning är utlyst. På så sätt kan aktörerna i god tid komma överens om vad som ska gälla i händelse av en kris under de förutsättningar som råder vid det tillfället. Då finns det tid att diskutera, och fatta beslut om åtgärder och aktörerna vet vad som gäller. I händelse av att krisnivå kris inträder så kommer tiden att genomföra en samverkanskonferens inte att finnas. Då blir beslutsordningen i sig en risk där väntan på ett besked från myndigheten kommer att riskera att förvärpa varje given situation.
- Energigas Sverige anser att det är bättre att ha kvar den beslutsordning som gäller för gasbranschen idag där myndigheten i förväg bestämmer ramarna för hur beslutet ska fattas snarare än att myndigheten beslutar i skarpt läge.
- Det är viktigt att systembalansansvarig fortfarande har mandat att ta beslut och kunna beordra förbrukningsminskning. Processen med myndighetsbeslut täcker bara scenarion med långsamma förändringar av gastillförseln, där Tidig varning och Beredskap har tillkännagivits först. Om gasbranschen drabbas av N-1 ska inte systembalansansvarig behöva vänta på ett myndighetsbeslut innan åtgärder vidtas.
- I tabell 1 under Allmänt om förbrukningsminskning anges tidskraven för verkställande av förbrukningsminskning för olika kategorier av gasförbrukare och som ska verkställas av ledningsinnehavare inom de tider som framgår av tabellen. Hur förhåller sig dessa tider till genomförandet av en samverkanskonferens? Är det antal timmar efter att krisnivå kris har tillkännagivits, eller är det antal timmar efter beslut om förbrukningsminskning har fattats av Energimyndigheten? Avsnittet behöver förtydligas i denna del.
- Det är även viktigt att klargöra hur det rent praktiskt ska fungera med kommunikationen mellan Energimyndigheten, transmissionsnätsoperatör och distributionsnätsoperatörer i samband med neddragning av gas till specifika kunder.

Det finns även andra frågeställningar som är kopplade till förfarandet med samverkanskonferensen som behöver förtydligas:

- Tanken med en samverkanskonferens där samtliga aktörer ska komma överens är bra i teorin, men frågan är hur det ska gå till i praktiken? Hur ska besluten från samverkanskonferens omsättas i beslut? Är det konsensusbeslut som gäller, och om det inte går att åstadkomma så beslutar Energimyndigheten i enlighet med förfarandet för manuell förbrukningsminskning?

- Vad händer om en tidig "frivillig", icke generell uttagsbegränsning inte ger tillräckligt resultat, kommer myndigheten då att ta hänsyn till att det redan gjorts en "frivillig" begränsning av en större förbrukare eller kommer den förbrukaren att drabbas lika som de som inte kunnat eller velat göra den tidiga begränsningen?
- Det saknas skrivningar om vilket mandat en representant i samverkanskonferensen ska ha från det företag eller organisation som den representerar och hur denna ska dokumenteras. Det borde tydligt framgå av krisplanen och det vore effektivt att ha en förlaga till fullmakt som kan hanteras i tid. Om mandatet inte är klarlagt finns risk att en "frivillig" uttagsbegränsning i efterhand kan komma att överklagas på grund av att individen inte haft fullmakt att fatta så långtgående beslut som även bär med sig stora ekonomiska risker.
- En annan viktig frågeställning är hur force majeure (FM) ska hanteras i samband med en förbrukningsminskning i en krissituation? Det behöver utredas och klargöras tydligare i den nationella krisplanen. Som det är skrivet nu finns det en risk att ett företag som drabbas av produktionsbegränsningar på grund av gasbrist under krisnivå kris kan leda till att åtagande i avtal gentemot kund inte går att uppfylla men att FM-klausul inte är tillämplig eftersom det gjorts ett "frivilligt" åtagande i enlighet med krisplanen. Denna fråga behöver utredas och förtydligas ytterligare.

Övriga synpunkter och frågeställningar

I förslaget på nationell krisplan för Sveriges naturgasförsörjning finns även ett antal ytterligare punkter, utöver samverkanskonferensen, som behöver förtydligas.

- I avsnitt 1, står det att balansansvariga ansvarar för att informera gasleverantörer och större förbrukare. Vilken information ansvarar balansansvarig för att informera gasleverantörer och större förbrukare om? Är det inte så att det är ledningsinnehavaren som informerar större förbrukare avseende förbrukningsminskning? Både vilken information, och vem som gör vad, behöver klargöras i krisplanen.
- Under avsnitt 2.1 Tidig varning "Åtgärd: Informationsåtgärder förbrukningsminskning" står det att "Behörig myndighet informerar systembalansansvarig och Energigas Sverige att en vädjan om frivilligt minskande av sin förbrukning kommer att skickas ut till gasförbrukare." Energigas Sverige önskar att det tydligare ska framgå att det är för kännedom till Energigas Sverige, och förtydliga att Energigas Sverige inte har något egentligt åtagande i denna situation men att vi ska vara informerade.
- Under samma avsnitt, 2.1 Tidig varning "Åtgärd: Marknadsbaserad förbrukningsminskning" nämns Hyper 3. Här hänvisar Energigas Sverige till remissvaret från Nordion Energi.
- I avsnitt 2.3 står det Beordrad förbrukningsminskning, är det Manuell förbrukningsminskning som avses? I så fall behöver texten korrigeras.
- I avsnitt 2.3, står det på sidan 12 att vid planerad förbrukningsminskning fördelas en förbrukningsminskning enligt övergripande fränkopplingsplaner (se Styrgas). Vidare står det att förbrukningsminskningen fördelas av systembalansansvarig mellan ledningsinnehavarna enligt en egen övergripande fränkopplingsplan. Oklart om "egen" övergripande fränkopplingsplan syftar på systembalansansvarig eller ledningsinnehavarnas fränkopplingsplaner. Detta behöver klargöras.

- Det bör framgå under tillkoppling av förbrukare, sidan 14, att det ska ske efter att myndigheten beslutat om att försörjningssituationen förbättrats. Det kan vara en skillnad mellan att försörjningssituationen förbättrats och återgång till normal drift, där det under avsnitt 5.1 framgår att det är behörig myndighet som beslutar.
- I avsnitt 5.5 Gasleverantör, står det att gasleverantören i kris ansvarar för att införskaffa gas till åtminstone skyddade kunder. Hur införskaffningen av gas ska ske beskrivs inte och det förutsätter att den mängden gas finns tillgänglig för gasleverantören.
- På sidan 16, står det att systembalansansvarig ska rapportera till balansansvarig senast kl. 17.30. I normaldrift är detta alldeles för sent. Vid kris behöver detta synkroniseras med övrig rapportering som behöver göras.
- I figur 2, på sid 22, saknas det ett streck (en koppling) mellan Gasproducenter och Transmissionsnätsoperatör samt mellan Gasproducenter och Innehavare av distributionsledning. Detta då det finns ett antal gasproducenter som levererar gas ut på det västsvenska gasnätet, vilket också borde synas i figuren.

Slutligen vill även Energigas Sverige kommentera att värmeverk/kraftvärmeverk naturligtvis har en stor betydelse för samhällets funktionalitet, och att det inte alltid är givet att det finns alternativ a bränslen, och lagerhållning av dessa, för leverans av till exempel fjärrvärme till staden och dess sjukhus. Förslaget på nationell krisplan utgår givetvis från de ställningstaganden som har gjorts inom Styrgas, men beroende på årstid och en eventuell kapacitets- och effektbrist behöver även hänsyn tas till dessa samhällsfunktioner i händelse av en kris.

Med vänliga hälsningar

Maria Malmkvist
VD Energigas Sverige